

Előfizetési árak helyben és vidéken:
 Egy évre - - - - - 12 korona
 Félévre - - - - - 6 korona
 Negyedévre - - - - - 3 korona
 Egyes szám ára - - - - - 12 fillér.
 Megjelenik vasárnap és csütörtök reggel.

HATÁRŐR

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Ujvidék, Petöfi-utca 47. szám.,
 ahová a lap szellemi s anyagi részét
 illető közlemények intézendők.
 Ilyen közleményeket és megkereséseket
 lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA.

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

A magyarság ünnepe.

Szombat reggelre Ujvidék lobogódiszt öltött. Valóságos zászlóerdő fogadta a Dmke országos közgyűlése alkalmából városunk vendégszerető falai közé érkezett vendégeket.

Magyar emberhez illő vendégszeretettel fogadtuk az ország minden részéből körünkbe jött derék hazafiakat, akik itt a délvidéken, ahol annyiféle nemzetiség lakik, — kulturegyesületté tömörültek és jelszóul választották a Magyar Egyesület igéjét: *Nyelvőben él a nemzet.*

Igen okos és céltudatos politika, hogy a hazafias kulturegyesületeket decentralizálták. Egy központi, egy országos egyesület, hivatásának az egész vonalon nem felelhet meg. De meg tud felelni és meg kell felelnie annak az egyesületnek, a melynek célja egyazonos az országos egyesülettel: a Magyar Egyesülettel, vagyis magyarosítani és a magyar kultúrát terjeszteni, de ezen céljának kivételére *kisebb* terület: *egy országrész* jut. Ez okból alakult meg az erdélyrészi *Emke*, a felvidéki *Fmke*, a *Dunántúli Magyar Közművelődési Egyesület*, a horvátországi *Julian* egyesület (ennek főleg az a hivatása, hogy a Horvát-Szlavonországban élő magyarságot az *elhorvátosítástól megmenntse*, e célból iskolákat tart fenn, népkönyvtárakat létesít stb.) és végül a *Dmke*, a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület.

Ezek külön-külön a maguk működési terén választott országrészen intenzivebb munkát végeznek, mint végezhetne a *Magyar Egyesület*, mely központilag van vezetve.

Es ezek az egyes országrészekre utalt hazafias kulturegyesületek karöltve dolgoznak az együttes célért, anélkül, hogy együttes vezetőségük volna. Hisz a felvidéken a cél eléréséhez más eszköz kell, mint kell itt Ujvidéken. Mig a tótoknál a felvidéken, a románoknál Erdélyben erős harcot vívnak a magyar kulturegyesületek a nemzetiségekkel, addig itt a délvidéken, itt hol a nemzetiségek közt a *szerbség* van óriási tulsulyban, nem kell tüzzel-vassal magyarosítani, itt néhány lelkes és okos hazafi diadalt aratott politikája folytán a *megértés* politikája érvényesül.

A magyar és szerb között. Megértésre törekedtünk és megértjük egymást. *Teleki Arvéd gróf*, kiváló és nép-

szerű országgyűlési képviselőnk és *Balla Aladár* dr. jeles főispánunk hirdették elsőként az akkor még bizalmatlanul fogadott jelszót, programot és jelöltek meg egy egész életre, egy nemzet életére kiható utirányt, amelynek jelző táblájára az vagyon írva: *„Értsük meg egymást“*. . . .

A *Határőr* hasábjairól *Teleki Arvéd gróf* és *Balla Aladár* tollából hangzottak el elsőként ezek a szavak. És ami akkor délibáb volt, ami akkor kivihtetlennek látszott, ami akkor sokak szemében még a *honárulással* volt határos, ma már nem délibáb többé, ma már nem kivihtetlen, ma már nem hazaárulás, hanem az *egyesületi és igazi politika*, amely szivből fakad és szivhez szól, amely testvériséghez, megértéshez, a nemzet boldogulásához vezet.

A *Dmke* vasárnapi diszközgyűlésén, *Balla Aladár* főispánunknak hatalmas koncepcióju beszéde után ratifikálta ennek a politikának az okosságát, az egyesületi helyességét.

„Nem azt keressük, ami egymástól elválaszt hanem azt, ami összehoz bennünket.“ *„Értsük meg egymást!“*

És ugyanannyi jóakarattal, amennyi mi részünkről, magyarok részéről volt a szerbséggel szemben, ugyanannyi jóakarattal fogadták a feljűk nyujtott kezét, hogy azontul velünk kéz-kézben haladjanak, egymást tisztelve, egymást becsülve, egymást megértve.

Itt vannak a nemzeti ellentállás felejthetetlen napjai. Az izgalmas, a szomorú és mégis szép napok. Amikor a szenvedés és nyomor korszakát zudították reánk, amikor mindent összetéptek, ami szent volt, ami pergamentre volt írva, amikor széjjelrombolták az eskű szentségébe való hitűnket, amikor elfoszlott már a „jobb kor“ reménye is, amikor az üldözés űlte orgiáit, amikor az alkotmánytíprás divattá lett, amikor a nemzet tanácsát széjjelverték, amikor szivűnkben a bonfui bú, az aggodás érzete volt, — akkor a szerb radikális párt, a szerbség hatalmas többsége falankszként állt mellénk, hogy ne mondjam *elénk* állt, hogy a törvényhatóság sáncai közé szorult alkotmányvédelmi küzdelemben velünk együtt tiltakozzanak a végnélküli alkotmány-sérelmek ellen és velünk együtt ké-szek voltak az alkotmányért, — ha kellett volna, — meg is halni.

Ekkor láttuk a *Teleki-Balla* politikájának legmaradandóbb becsű diada-

lát: a szerbek épugy ott voltak a jóléti bizottságban, épugy hazaárulásnak mondták a Kristoffyék cselekedeteit, épugy óvtak mindenkit, hogy annak a kormánynak adót ne fizessen, senki akkor ujoncnak ne menjen.

Megértettük egymást. Mert szivből jött és szivhez szólt. Nem máról-holnapra való barátság lett. Ma már olyanmintha vaskapesok kötnek össze. És fokról-fokra haladva azt látjuk, hogy ezzel a politikával az utóbbi három-négy év alatt többet értünk el, mint annakelőtte harminc év alatt. A netán még létező kételyek eloszlottak, erős, megingathatlan barátság képződött és e város lakossága oly szép testvéries, ségben él, amely szépen nem élhet egy oly város polgársága, ahol száz százalék a magyar.

De az *ujvidéki politika*, mert ugy hívják az egész országban, diadalutra indult és mindenfelé lelkes visszhangra talált.

Legutóbb a *Dmke* ültötte rá elismerő és helyeslő bélyegét. *Mayer József*.

A Dmke Ujvidéken.

A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület, — az ujvidéki Dmke fiók meghívására, — ezidei rendes közgyűlését városunk falai között tartotta meg. Ez a közgyűlés magasan kiemelkedett a sablonos közgyűlések keretéből és a *magyarság ünnepevé* lett. Azzá avatta az a hazafias és nemes cél, amelyet a Dmke zászlajára írt.

Ujvidék polgársága hagyományos vendégszeretetéhez méltó maradt. *Demetrovič Vladimír* dr. polgármesterünk kezdeményezésére, az általa kibocsátott lelkes és hazafias felhívásnak engedve, Ujvidék külső képe szombatra virradóra megváltozott. Ünnepi köntöst öltött, zászlódiszben pompázott. A Petöfi, Kossuth Lajos, Rákóczi Ferenc, Flatt, Magyar, Andrássy utcák, a Ferenc József, az Erzsébet, a Deák tér zászlóerdő benyomását keltették. Majd minden házon lobogó lengett, hirdette a lelkes örömet, hogy Délmagyarország leghazafiasabb magyar kulturegylete ünnepi közgyűlése színhelyül Ujvidéket választotta, hirdette a vendégszeretetet, amelylyel a körűnkbe jött vendégeket köszöntjük. Annyi zászlót ritkán láttunk Ujvidéken és mert oly sok házon lengett a magyar lobogó, akaratlanul is a szeműnkbe öltött az a hál' isten kevés számú ház, a hol zászló nem volt. És csak ezért vettük észre, hogy például a vasuti bevonulási vonalon *Szldvi János* kir. közjegyző házáról hiányzott a zászló, mely régente, amikor szabad-

BOGDÁNY és TÁRSA

Budapest,
 VI. Dálnok-utca 12. sz.
 Telefon 988.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat.

Ujvidék, Tököly Imre-utca 11. Telefon 219.

A nőikelméjűdságok vezető színei az 1909-iki tavaszi idényre: adriatique, amethyste, aubergine, miele, cacao, bleu de vichy, taupe stb. a melyek minden elképzelhető árnyalatban és szövetminőségben állandóan raktáron vannak.
KRON KÁROLY FIA, Ujvidéken.

elvűpárti képviselőt kellett választani, elsőnek lett kitűzve. Nem haragszunk azonban emiatt, elégtételül szolgál nekünk, hogy mindenkinek feltűnt a szegedi kir. közjegyzői kamara volt elnöke házában némasága. Annál impozánsabb volt a Ferenc József-ter: némelyik házon minden egyes lakó is tűzött ki zászlót, kárpótolván azt a pár házat, amelyeknek tulajdonosai nem akartak ünnepelni.

A fogadtatás.

Balla Aladár dr. főispán és *Demetrovits Vladimír* dr. polgármester kezdesére, Ujvidék magyar társadalmá impozáns fogadtatásra készült. A polgármester a városi tanács élén, nagyszámu közönség kíséretében megjelent a pályaudvaron. A szombat délutáni vonat hozta a legtöbb vendégeket. Ekkor érkeztek a szegediek is, köztük a Dmke elnöksége. Amikor a délutáni négy órai vonat berobogott, hatalmas éljenzés hangzott fel, amely csak akkor csendesült el, amikor polgármesterünk magyaros vendégszeretettel köszöntötte a Dmke tagjait, mint a város vendégeit. *Perjéssy László*, a Dmke ügyvezető elnöke, a szegedi kereskedelmi kamara titkára mondott köszönetet a vendégek és a Dmke nevében ezért a nem várt szép fogadtatásért. Hosszu kocsisor hozta be a vendégeket a Récei és Érzsébet szállodabeli lakásaikra.

Estig.

Estig az idő a város megtekintésével telt el. Voltak, akik Péterváradra, némelyek Kamenicára rándultak. De valamennyien elismerőleg nyilatkoztak Ujvidék fejlődéséről, szépségéről. Azok, akik a Duna tulsó oldalára rándultak, elragadtatással szólottak az eléjük tárult szép vidékről.

A színházban.

Kövessy Albert szinigazgató a Dmke közgyűlése alkalmából szombaton és vasárnap este diszeloadást rendezett. Szombat este a „*Kata néni*” című vigjáték került színre. Ezt a pompás angol vigjátékot briliáns előadásban volt alkalmunk láthatni. A *Thury pár*, *Szöke Gizi*, *Károlyi Jbolyka*, *Szöke Sándor* és *Niczkyneké* derekas munkát végeztek. Különkülön és együttvéve buzgólkodtak az előadás sikerén. A nézőtér az utolsó helyig megtelt előkelő közönséggel. A város a vendégek tiszteletére páholyokat bocsátott rendelkezésre. A közönség a diszeloadás alkalmából estélyruhában volt. Az előadást úgy a vendégek, mint a helybeli közönség részéről osztatlan elismerés kísérte.

Az ismerkedési estély.

A Récei Nagyszálló éttermi helyiségeiben volt a Dmke tagjainak ismerkedési estélye. Színház után az összes vendégek és nagyszámu helybeli közönség átvonult a Récei szállóba, hol *Balla Aladár* dr. főispán, *Demetrovits Vladimír* Dr. polgármester és városunk társadalmának színe-java jelent meg. Az ismerkedési estély a lelelkesebb hangulatban folyt le és csak késő reggel ért véget.

Vasárnap délelőtt.

Vasárnap délelőtt 10 órakor a Dmke igazgatósága a városháza kis tanácstermében igazgatósági ülést tartott, amelyen a folyó ügyeken kívül a közgyűlést készítették elő. A közgyűlési terem padjait színültig megtöltötték Ujvidék szép asszonyai és leányai. A magyar társadalom vezetőtagjának már csak a padok mögött állóhely jutott. *Balla Aladár*

dr. főispán díszes zöld, *Becsey Károly* pedig rózsaszínű díszmagyarban jelentek meg.

Diszkozyűlés.

Délelőtt 11 órára volt a közgyűlés hirdelve, de már valamivel 10 óra után minden hely el volt foglalva. A közgyűlést a városháza dísztermében tartották meg, amelyet, úgy mint a lépcsőfeljáratot is díszes növényekkel izlésesen díszítettek fel. A középső karzatról a város színeiből: kék-fehér selyemlobogó lengett alá. A tanács helyén a Dmke igazgatósága ült. Az elnöki széket *Perjéssy László*, a Dmke ügyvezető alelnöke foglalta el. Tőle jobbra *Balla Aladár* dr. főispán, *Becsey Károly* dr. országgyűlési képviselő, *Szele Róbert* tankerületi kir. főigazgató, balra báró *Podmaniczky*, a Dmke szabadkai ipari fiókjának elnöke, *Gallovích* Dmke titkár és többen. Az asztalfőn ült *Hadzsits Antal* is, sz. ujvidéki *Szepszka Maticza* tudós elnöke.

Perjéssy László ügyvezető alelnök elnöki megnyitó beszédében kifejtette, hogy midőn a Délmagyarországi Közművelődési Egyesület úgy határozott, hogy az 5. rendes közgyűlést Ujvidék város falai között tartja meg, arra gondolt, hogy Ujvidék városa, amely még a multban nemzetiségi tekintetben egyike volt a legexponáltabbaknak, most már a magyarság terén szemmeláthatólag halad. Elhatározásával dokumentálni kívánta azt az irányt, amelyet a D.M.K.E. követ; egyesíteni minden állampolgárát ennek a hazának a magyar állameszme szolgálatában és teljes erejével törekszik illő tisztelettel a nemzet hagyományai iránt, minden fiát áthatni a magyar közművelődés egységes szellemével. A kultura az, amely irányítani képes az emberi tevékenységnek összegét. Hazánk ezeréves története biztos alapja a magyar kulturának és az abból meritett tanulságok utmutatásul szolgálnak. Ezred éves történelmünk folyamán a magyar nem akarta a más fajokat beolvasztani, hanem kivétel nélkül a különböző nemzetiségeket asszimilálni akarta, hogy ebben a hazában minden ember az egységes magyar állameszme polgárának vallja magát. Nem lehet oly polgára a hazának, ki elfogulatlanul ítélve meg hazánk történelmét, teljes odaadással nem csatlakozik ehhez a nemzethez. Hiszen valahányszor viszályok voltak, vagy fegyverfogások a testvér magyar alkotó nemzet ellen, valahányszor a fegyverviselés a magyarság leverésével végződtek, mindannyiszor minden ember érezte azokat a súlyos megpróbáltatásokat, melyek a magyar embert érték, evvel szenvedett a magyar kultura is. A magyar kultura teszi képpé az emberi szellemet, hogy egymást megérteni képesek legyünk. Ez fei tudja világosítani azt, aki gondolkodni képes, hogy az államnak a nyelvét megtanulni kötelesség, hogy könnyebb legyen a megértés, mert mi ennek az országnak egyenlőjogu gyermekei vagyunk. Mindnyájunknak kötelessége közremunkálkodni ezen haza felvirágoztatásán. A nemzeti jólétet legjobban látjuk ebben biztosítva és a magyar nyelv, a magyar kultura egyesíti az egyes

embereket egymással. Meg van győződve, minél hatalmasabb ez, annál inkább leszünk képesek az igazi nemzeti célt elérni. Végső célunk legyen, hogy ennek a magyar kulturának ellenállhatatlan hatalmát át tudjuk érezni és úgy plántáljuk azt át mindenkinek szívébe, hogy faj és vallás különbség nélkül mindenki dolgozzék ennek felvirágoztatásán. Nem azt keressük, ami elválaszt egymástól, hanem azt, ami összeköt és egyesít, hogy büszkén vallhassa mindenki, hogy ő ennek a hazának a polgára. Midőn üdvözlö a megjelenteket, megköszöni Ujvidék szab. kir. város közönségének a szives fogadtatást és kifejezi, hogy biztosítva látja azt, hogy ebben a városban a magyar kulturának hatalmas végbástyája van.

A meg-megújuló tetszésnyilvánulások elhangzása után felkéri *Balla Aladár* főispánt, hogy az ünnepi beszédet mondja el. *Balla* főispán erre általános, feszült figyelem közt mondotta el a következő nagyhatásu, államférfiúi bölcseségre valló, szónoki lendülettel és állandó zajos éljenzéssel és tapssal kísért hatalmas beszédet:

Tisztelt Közgyűlés!

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim:

A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület Ujvidéken! Hangsúlyozni kívánom ezt, mint fontos eseményt, hogy a Dmke ez idei rendes közgyűlését itt tartja meg Ujvidéken, amely eddig a kultura térképén csak mint a Szerbszka Matica székhelye szerepelt. Mától fogva azonban Ujvidék Magyarország egyik legkiválóbb kulturintézményének, a Dmke kulturmisszióju vándorgyűlései során nevezetes stációjává lett. A Dmke bölcs, derék vezetősége elérkezettnek látta az időt, hogy ötödik rendes közgyűlését itt Ujvidéken rendezze, mert itt feltalálni vélte mindazon előfeltételeket, melyeket céljai elérésére szükségesnek tart. Midőn kulturregyletünk céljairól akarok megemlékezni, nemcsak azt az alapszabályainkban körülírt, szűk keretben mozgó célt értem, hanem az élettel folyton fejlődő, annak minden változásaival átalakuló, módosuló, ahhoz simuló általános célt értem, melynek szolgálatába állhat mindenki, aki a magyar kulturának előrevitelében közreműködni képes. A Dmke alapítói szép bokrétaiba szedték össze kulturintézményünk létrejöttének és fennállásának sokféle céljait, egyben igyekezték az azok érvényesítésére, megvalósítására szükséges eszközökről gondoskodni. Ezt helyesen tette. Mert a célok megállapítása mellett egyenrangu fontosságúnak tartom én is az azok megvalósítására alkalmas módokat és eszközöket is megtalálni. Ennek a felfogásnak akar kifejezést adni hazánk egyik kiváló publicistája, Rákosi Jenő a Dmke megalakulásakor az ahhoz intézett üdvözlő sorában, midőn a következőket mondotta: A Dmke célja: Délmagyarországnak a magyarság részére nyelvben és szellemben való meghódítása a szeretet fegyverei által. Ez igaz beszéd és engedtessek meg nekem, hogy emellé, mintegy vele kapcsolatosan

az általán
megjelölhe
politika. I
teljesen e
szeretet f
gyarságra
polgartárs
nyult, a r
nemzetisé
állameszm
magyar á
lésére, a
ritani, me
hatunk a
szellem
tevékenys
biztosítás
minden k
megértés,
Ennek a
győződés
turának,
nek bará
sakat és
geink k
politiká
hiszem,
és úgy g
ségünkre
Dmke, h
városunk
kifejezet
gondolat
kell hog
nek ebb
erős ifju
lúktető
ösztonei
vele rok
viruló k
maraszt
megérte
hogy az
sének a
munkáll
képesek
ifju a I
Ujvidék
ditó utj
gének k
tart, ho
résére
ditási n
politiká
a fegyv
ujvidék
társaku
hallgat
tekinte
ságot
fogja é
pánja
kának
nek az
mely r
a mag
semmi
nak e
korlát
csorbít
ménye
ennek
táskor
lepede
hagyon
ahhoz
sainka
magya
ségek
szoká

az általam alkalmasnak talált eszközt is megjelölhessem és ez a helyes nemzetiségi politika. Rákosi előbb említett tételével teljesen egyetértve vallom én is, hogy a szeretet fegyverével igyekezzünk a magyarság részére meghódítani idegen ajku polgártársainkat. Ha lehetségesnek bizonyult, a rideg élettelen törvény szigorával nemzetiségi polgártársainkat a magyar állameszme iránti tiszteletre, minden magyar államellenes cselekedet elkerülésére, a magyar haza iránti hűségre szorítani, mennyivel nagyobb eredményt várhatunk attól, hogy a magyar nyelv és szellem terjesztésére, hódítására szánt tevékenységünket a magyar nemzeti jelleg biztosítására, hatalmassá tételére célzó minden közművelődési munkásságunkat a megértés, a szeretet fegyvereivel végezzük. Ennek a felfogásnak hódolva, azon meggyőződésre jutottam, hogy a magyar kultúrának, nagy és dicső nemzeti eszméinknek barátokat, támogatókat, munkatársakat és ha kell, harcosokat, nemzetiségeink között csakis helyes nemzetiségi politikával lehet szerezni. E téren, azt hiszem, mi ujvidékiek uttörők vagyunk és úgy gondolom, hogy éppen ezen minőségünkre való tekintettel határozta el a Dmke, hogy ez ideig tartja. Ha nem éppen városunk falai közt tartja. Ha nem éppen kifejezetten ezért, de mintegy az ebben a gondolatban rejlő sugallatnak kifejezéseül kell hogy tekintsük a Dmke vezetőségének ebbeli elhatározását. Mint az az élet-erős ifju, kit a benne ébredő, nemesen lüktető ideális érzések, hogy ne mondjam, ösztönei olyan vidékre hajtanak, ahol egy vele rokon érzelmű, mintegy rá várakozó, viruló leányzóra talál, kinek hívogató, marasztaló lágy szavára ott megpihen, őt megérti, megszereti, vele szövetségre lép, hogy az élet legmagasztosabb rendeltetésének a lelkek harmóniájában, együttes munkálkodásában minél inkább megfelelni képesek legyenek. E deli, nagyra hivatott ifju a Dmke. Az őt váró viruló leányzó Ujvidék város közönsége. Diadalmas, hódító útjában a Dmke városunk közönségének hívó szavára ime itt ma állomást tart, hogy rendeltetésének és céljainak elérésére általunk inaugurált hatalmas hódítási módot, eszközt, a helyes nemzetiségi politikát magáévá tevén, fegyvertárát evvel a fegyverrel is kibővítsé s azért minket ujvidékieket, a viruló leányzót munkatársakul vegyen maga mellé. Tisztelt hallgatóságomnak felém irányuló kérdő tekintetéből kiolvasni vélem azt a kívánságot és ez különösen a politikusokat fogja érdekelni, hogy Ujvidék város főispánja mit tart helyes nemzetiségi politikának és hogy ezt konkretizáljam. Helyesnek azt a nemzetiségi politikát tartom, mely midőn nem áldoz fel semmit sem a magyar állameszme szuverenitásából, semmi olyat nem tesz, mi a magyarságnak a hazán való kizárólagos uralmát korlátozná, a magyar nemzeti jellegünk csorbitását senki részéről semmi körülmények közt meg nem engedi, azonban ennek szemmel tartása mellett a hódítások már itt talált vagy azóta itt letelepedett, a magyar nemzet történelmét, hagyományait tisztelő, nagyrabecsülő, ahhoz ragaszkodó nemzetiségi polgártársainkat a közélet minden terén a fajmagyarral egyenrangúvá teszi, a nemzetiségek által ide hozott hagyományokat, szokásokat, törvény által is biztosított

felekezeti autonómiájukat tiszteletben tartja, igazságos és lovagias bánásmóddal bizalmukat megnyeri és velük megérteti, hogy bármennyire egyenlővé teszik őket a törvények az állam többi polgáraival, a fajmagyarokkal: az állami közéletben a társadalomra is irányító hatással bíró közfunkció állásokat eredményesen csakis a magyar nyelv elsajátításával foglalhat el és csakis e nyelv tudásával lehet közhasznú munkásává a hazának, a társadalomnak, családjának és önmagának. Ezt a helyes nemzetiségi politikát, mely nem a megalázás és erőszak, hanem a megértés és szeretet fegyvereivel akarja meghódítani a magyarság részére az idegen ajku polgártársakat, mi inauguráltuk először Ujvidéken. Hogy vannak-e ennek eredményei, azt méltóztassék az általam előadandó néhány esetről bölcsen megítélni. Alig hogy e politika alapjára helyezkedtünk, történt itt e közgyűlési teremben, hogy a szerb bizottsági tagok mint egy ember a magyar színészlet támogatására, tanácsunk által kért 3000 koronányi évi segélyt velünk magyarokkal egyhangulag szavazták meg. Kossuth, Rákóczi, Mészáros, Schweidl és más nagyjaink emlékének megörökítésére kért összegek megszavazásakor szerb bizottsági tagjaink egyhangulag a magyarok mellé állottak. A tisztán a magyar nyelv és szellem terjesztésére, hódítására megalakult Dmke, illetve annak ujvidéki fiókja részére a tanács által javasolt 500 koronányi évi segély megszavazásakor szintén egyhangulag állást foglaltak e javaslat mellett. És bár utóljára emlitem, mégis mint legörvendetesebb, mondhatnám korszakalkotó eseményt kell külön feljegyeznünk azt, ami a magyar képviselőházban folyó évi február hó valamelyik napján történt, a hol Manojlović János szerb nemzetiségi képviselő nyílt ülésben, tehát ország és világ színe előtt konfessziót tett édes magyar nyelvünk mellett, követelvé, hogy az állam legfontosabb intézményénél, a közös hadsereg kiegészítő részét képező magyar hadseregnek a magyar nyelv mielőbb behozásuk. Ezek tisztelt közgyűlés, elvitázhatalan, kézzelfogható eredményei egy helyes nemzetiségi politikának. Es éppen ezért engedtessek meg nekem, hogy úgy a magam, mint városunk közönségének nevében hálás köszönetet mondjak a magyar kulturának magasztos szolgálatában álló Dmke mélyen tisztelt vezetőségének, hogy rendes közgyűlésének Ujvidék falai közt való rendezésével nekünk ujvidékieknek alkalmat adott igaz magyar érzelmeinkről, a magyar kultúra érdekében teljesített munkásságunkról tanúságot tehetni. Kívánom, hogy e kapocs, mely a legszebb és legnemesebb érzés, a hazaszeretet érzésének minden gyarlóságtól, kicsinyességtől megtisztító tűzében magacélozódva kötötte össze a mai napon a Dmke Ujvidék város közönségével, feloldhatatlan maradjon, üdv és dicsőséget hozó legyen. Dicsőség e nemes kultüregylet megalapítóinak és fentartóinak!

Percekig zugott a taps, amely még akkor sem akart elülni, amikor Perjessy László emelkedett fel és viharos taps és éljenzés közt indítványozta, hogy a beszédet egész terjedelemben jegyzőkönyvbe vegyék fel, amit egyhangulag lelkességgel fogadtak el. Majd az évi jelentést olvasták fel. Az 1908. év közepén, az egyesületnek megalapítója, Rónai Jenő le-

mondott és ezt az állást eddig a vezetőség nem töltötte be, mivel alkalmazkodni kívánt a vezetőség a nemzeti irányhoz és ennek legkiválóbb képviselőjét akarta megnyerni. Éber gonddal örködött azonban az egyesület, hogy a vagyoni helyzet biztosítsák és ezt, amint a számadások bizonyítják, el is érte. Az év folyamán kilépett 105 tag, de belépett 2664, ami örvendetes gyarapodást mutat. A DMKE tagjainak látszáma 10221. A legutóbbi év legkiválóbb eredménye, hogy a működési körből eddig kikapcsolt temesmegyei szintén csatlakozott a DMKE mozgalmához. Nagyon szép eredményeket értek el a fehértemplomi, titeli, palánkai és ujvidéki körök, új osztályok alakultak Szabadkán, Budapesten, Csabán és Vingán. A közgyűlés ezután határozatilag kimondotta, hogy a közgyűlés ezental tavasszal tartassék. Az alapszabályok módosítása némely pontban jóváhagyatván, Dr. Becsey Károly orsz. képviselő indítványára, egyhangulag, nagy lelkesedéssel Justh Gyula, képviselőházi elnök, v. b. t. tanácsos, választatott meg elnöknek, aki a közgyűlésből kifolyólag táviratilag is üdvözöltetett. Ügyvezető alelnök lett Perjessy László, alelnökök: Dr. Kern Lajos, Herczeg Ferenc, Jankó Ágoston, társelnökök: gróf Károlyi Gyula, Kelemen Béla, Fernbach Károly, Hertelendy Ferenc, diszelnökök: Apponyi Albert, gróf Chotek Rezső, tiszteletbeli elnökök: Dr. Balla Aladár, báró Podmaniczky Endre, Károlyi Imre, Csernoch János, Scholtz Gusztáv, tiszteletbeli alelnökök: Stuhra Szilárd, Perjessy Mihály, tiszteletbeli titkár: Dr. Benisch Artur, Pataki Simon és végül az igazgatóság tagjai választattak meg. Az elnök erre megköszönvén a hallgatóság lelkes türelmét, melyet a gyűlés folyman tanusított és a jelenlevők figyelmébe ajánlva a DMKE-t, a gyűlést bezárta.

Bankett.

Déli 1 órakor az Erzsébet szálló disztermében százon felüli terítékű disztrakoma következett, mely a délelőtti lelkes hangulat hatása alatt méltó befejezést képezte a nemzeti tüntetés számba menő Dmke-ünnepségeknek. Virágokkal, csokrokkal terített asztalok mellett a vendégeken kívül társadalomunk színe-java foglalt helyet s a nagyszállodás, Ottó Mihály dicséretére vált izletes menüt nem kis mérvben fűszereztek a szebbnél-szebb lelkes felköszöntők, melyeknek sorát a 4. fogásnál Dr. Balla Aladár főispán nyitotta meg. Minden monarchisztikus állam élén álló uralkodó tekintélyének, hatalmának és presztizsének alapját — úgy mondá — alattvalóinak szeretete, hűsége biztosítja. A legutóbbi háborus időben az egész világ elismerte, hogy dicsőségesen uralkodó Ferenc József királyunk az összes monarchák között a legnagyobb tekintélynek és presztizsének ura, aki iránt párját ritkító szeretettel viseltetik 20 millió magyar népe, melynek tántoríthatatlan hűsége fényes példával szolgálhat más népeknek. Magyar népe szeretetét szeretettel viszonzozza felséges uralkodónk, kinek szívet hiába iparkodnak tőlünk elterelni. Alattvalói hűségben kitaró magyar népe tudja, hogy velünk van mint jószágos atya s ezért rendületlenül kitarunk mellette, kinek jószágos szíve és hatalmi rémes veszedelmeit. Minden magyar ember hő imában fohászodik ezért a magyarok Istenéhez, hogy magyar nemzete felvirágoztatására igen sokáig éltesse! Viharos éljen követte a lelkes szavakat, majd a cigányzene kíséretében elénekelt Himnusz. Becsey Károly a Dmke új elnökét: Justh Gyulát, mint egyszerű, igaz magyar embert szintén egyszerűen és röviden élteti

ezzel: a jó Isten a magyar haza és közművelődés javára soká éltesse! *Perjéssy* László nagyhatású beszédében méltatta *Balla* főispán elévülhetlen érdemeit és bölcs utmutatását, mai ünnepi beszédében foglalt irányításától bizton reméli, hogy az ország keleti részében a legnagyobb vehemenciával fellépett nemzetiségi és felekezeti ellentétek mind kisebb fokra leszállanak s hogy bölcs kormányzása alatt a fiatal város kereskedelmi, ipari s közgazdasági téren a legnagyobb anyagi és erkölcsi sikerre fog emelkedni. Ujvidék felvirágoztatása, jóléte érdekében az Ur Isten igen sokáig tartsa *Balla* főispánt! *Bruck* Ferenc a magyar kultúra sikeres terjesztése körül lankadatlanul fáradozó *Dmke* elnökségét és vezetőségét élteti, *Dr. Demetrovics* polgármester igaz magyar hazafias érzéstől áthatott szavakban méltatva a *Dmkének* a szabad, független egységes és hatalmas magyar állam felépítését célzó működését s ennek nagy, áldásos alkotásait, a *Dmke* tagjait s a megjelent vendégeket köszönti. *Dr. Kern* meghatva a város vendégszeretetétől s kötszerezen meghatva a polgármester lelkes szavaitól, a polgármestert élteti mint a város teljes dicsőségére törekvő főispán buzgó munkatársát. *Dr. Szele* Róbert a nagy szerb kulturális intézmény derék elnökét: *Hadzsits* Antalt és a költői ihlettségű szerb férhuban a *Kisfaludy* társaság neves tagját köszönti, aki megjelenésével fényesen dokumentálta, mily szépen fér meg a szerb anyanyelvűséggel a magyar érzélem, a hazafias érzés.

A felköszöntőknek ezzel vége is szakadt volna, ha a mint egy jeladásra felzúgó közóhaj *Virdg* István nevét nem harsogja szerte a teremben. Nevének megfelelő — virágokkal ékes, fordulatokban és hasonlatokban gazdag szónoklatban igazán magával ragadta a hallgatókat s különösen a magyarral veleszületett szeretetnek, a vitézség- és hősiességnél is nagyobb tettekre képes — úgy a múltban, mint a jelenben elért — eredményeire utalva, az igazi, testvéri szeretet ápolását, ébrentartását kívánja, hogy ezen atyai áldáskép nyert nemzeti adomány által a nemzet fatörzse megerősödjék annyira, hogy a rajta felfutó repkény és folyondár diszere válják. Ez értelemben a nemzeti kultúra mellett egymás kulturájának megbecsülését óhajtva, az igazi barátságot, a testvéri szeretetet és egyetértést élteti. A szünni nem akaró taps- és éljenviharok lecsendesültével *Belohorszky* Gábor rövid pillantást vet a 40 év előtt időkre, midőn *Balla*, *Peák* és *Mányoki* — 3 név — képviselte Ujvidéken a magyarságot s örömmel látja ma a magyarság terjedését, a nemzeti kultúra megerősödését. S minthogy a *Dmke* magasztos céljának elérésében úgy tudja, a magyar arisztokraciának van érdeme, mely erejét, tehetségét áldozni kész a nemzeti kultúraért s e tekintetben nem egy kulturintézmény hirdeti a báró *Podmaniczky*-család dicsőségét, ennek egyik jelenlevő s kiváló tagjára: báró *Podmaniczky* Endre egészségére emeli poharát.

Negy óra felé járt az idő, midőn a lelkes hangulat gyújtó hatása alatt álló társaság oszladozni kezdett, mert a vendégek egy része a gyorsvonattal haza készült, míg mások *Balla* főispán és *Demetrovics* polgármester társaságában *Karlóca* és a patriarkai palota megtekintésére rándult ki.

A vidéki vendégek mind egyike a város fejlődése, közönségének lelkes vendégszeretete iránti elragadtatással, az ünnepségek feledhetlen, kedves emlékével távozott körünkől.

Nemzeti színészet.

Kedden jól látogatott ház nézte meg *Caillavet* és *Flers* kaviáros izü darabját „A király“-t. Ha vannak is a darabban sikerült részek, mégis általában irányzatával nem lehetünk megelégedve. A vígjáték oly jeleneteket visz színpadra, amelyek nem elégitették ki a közönség igényeit. A játék igen jó volt. Hiszen a címszerepet oly hívatott művész interpretálta, mint *Thury Elemér*, aki a szerep minden árnyalatára ügyelve, művészi alakítással is gazdagította sikereinek sorozatát. *Maszkja* igen jó volt, eltalálta a kellő hangot, a szerep lényegét alkotó megjegyzések pedig sikeresen tudtak kidomborodni alakításában. Két partneréről szintén csak jót mondhatunk. *Tóth Ilona*, ki ma először lépett fel nagyobb szerepben, mint *Therese*, *Thury* Csige *Böske* pedig mint *Marthe* adták tanujelét tehetségüknek. *Lévay* a parvenu *Bourdiert* játszotta, aki hívatva lesz a közönség rokonszenvére szert tenni. *Pintér* a kameleon *Blondot* személyesítette és a szerep minden titkát igen ügyesen aknáztta ki. Igen kedves volt *Szöke Gizi* (*Susette*), jó volt *Szilágyi* (*De Chamarande márk*) és *Heltai* (*Sernin*). A többiek az ensembleba ügyesen tudtak beleilleszkedni.

Szerdán gyenge látogatottságról adhatunk számot. Nem keressük ennek okát, de úgy a darab, mint annak bemutatása nagyobb látogatottságot érdemelt volna. *Sophus* színműve, a „*Forradalmi nász*“ volt a műsoron. A francia forradalom idejét éljük át. A rögtönítelő bíróság véres borzadályai teremnek előttünk és részvéttel gondolunk azokra, akik áldozatai lesznek a kimondott statáriumnak. *Ernest de Tresailles* emigráns visszatér Párisba a forradalom idejében, hogy elvehesse régi menyasszonyát, *Alainet* feleségül. Halálra ítélik és a haláltól csak *Marc Arron* hősiességével menekül meg. Három szerepen fordul meg e darab és e három szereplő iparkodott az estét élvezetessé tenni. *Thury Elemér* (*Marc Arron*), *Th. Csige Böske* (*Alaine*) és *Szöke Sándor* (*Ernest*) rászolgált az igaz elismerésre. Ide iktatjuk még *Lévayt* is, aki a rögtönítelő bíróság fejét, a kéréllhetetlen *Montaloupot* és *Szöke Gizit*, aki a hűségese *Leontinet* játszotta. Jó hangokat használt *Harsányi* is, aki az önfeláldozó *Prosper* mozaikszerepében tűnt ki.

Csütörtökön eléggé szépszámú közönség volt jelen *Rossininek* „*Sevillai borbély*“ című remek buffó-operájának előadása alkalmával, amikor ritka szép összevágó, sikeres előadást láttunk. Ezt a fordulatokban, modulációkban gazdag, erőteljes operát így előadni, valóságos művészet számba megy és ugyanazért elismeréssel adozunk az összes szereplőknek. Ez este hallottuk először a társulat tenoristáját, *Hunfi Jenőt*. Kiváló hangja van, úgy az alsó, mint a felső régiókban csengő tisztasága, remek árnyalatai vannak és az előadásra igazán ügyel. *Berczik Margit* (*Rosina*) a társulat koloraturénekesnője, nem mindennapi tehetség. Oly kitűnő erővel még nem jutott érvényre ezideig nálunk egy művésznő hangja sem mint az övé. *Trilla*, moduláció, staccató, ug-rándozó ének ily fényesen nem jutott még érvényre. Hajagos mint *Figaró* játszott is, énekelt is mesteri módon. A darab maga módfeletti élvezeteket igényel, a dalrészletek pedig technikai nehézségeket vannak hívatva leküzdeni és ezekkel kedvelt baritonistánk nagy könnyedséggel megküzdött és tetszést aratott. *Pintér* (*Basilio*) felülmulthatatlan játéka és csinos basszus hangja, *Szilágyi* (*Bartoló*) ügyes alakítása és *Károlyné* (*Marcellina*) sike-

rült szereplése elismerést érdemelnek. A kar jó volt, a zenekar a legfokozottabb igényeket is kielégítette. *Szabados* karmester nagy ügyességgel fáradozott a siker érdekében és azt el is érte.

HIREK.

Személyi hír. *Dr. Balla* Aladár főispán e hó 19-én reggel a gyorsvonattal néhány napra Budapestre utazott, hogy az állandó dunai hid mielőbbi létesítése és a költségek biztosítása tárgyában a kereskedelemügyi miniszterhez intézett felirati kérvény érdekében személyesen eljárjon.

Nincs öröm öröm nélkül. A *Dmke* közgyűlésének alkalmából rendezett ünnepségek öröme nem mulhatott el teljesen zavartalanul. Egy kis öröm is cseppent beléje, amit azonban a vidékiek szerencsére talán nem vettek észre. Nekünk ujvidékieknek azonban feltűnt, hogy az egész ünnepségeken a déli Bácska szomszéd járásainak sem jegyzői, sem szolgabírái, főszolgabírái, de még az ujvidéki járásból sem jelentek meg. Hát bizony kissé furá rivalizmus — vagy mi más?!

Eljegyzés. *Singer* József fényképész kedves leányát: *Olgát* eljegyezte *Dr. Königsberg* Leó varasdi ügyvéd.

Kinevezés. *Mallirsch* Károly szablyai j. b. albiró jelenlegi székhelyére járásbíróvá neveztetett ki.

Halálozás. *Szauter* Antal r. kat. tanító e hó 20-án, munkás életének 39. évében hosszú betegség után meghalt. A ritka lelkiismeretes-ségű és komoly törekvésű, jelesen képzett, közszeretető pedagógus halála városszerte igaz mély részvétet keltett. Ritka nemes tulajdonainál fogva szerették mindenütt s e szeretet impozánsul nyilvánult tegnapi temetésén. A háznál kartársai nevében *Budanovits* Lajos s. lelkész mondott megható gyászbeszédet s itt az Ujvidéki *Dalárda*, a sirnál pedig a helybeli tanítósból alakult kar énekelt gyászdalt. Áldás porraira.

Tűz. E hó 19-én esti 9 óra után tüzet jelzett a toronyór, de a nyomban kivonult tűzoltóknak nem akadt már dolguk. Az uszpenzka-utcai *Wiegenfeld*-féle ház egyik — özv. *Huszárné* által lakott szobájában kigyuladt egy szekrény s a benne levő ruha megégett. Égő gyertya érhetett hozzá, de a házbellek a szomszédban lakó *Csabay* tűzoltó segélyével csakhamar eloltották.

Lóosztályozás és vizsgálat. A lóosztályozó és lóvizsgáló bizottság 5 napi munka után e hó 19-én fejezte be működését. 2276 összeirt ló és csikóból elővezettetett és osztályoztatott 1718 ló, melyek közül 1263 alkalmatlannak, 455 pengig alkalmasnak minősített, még pedig 172 hátas és 283 hámos (tüzér és train) ló.

Nagylelkű adomány. Özv. *Manojlovics* Sándorné a szabadkai g. kel. szerb templom átalakítása alkalmával 10.000 koronát adományozott a szerb egyházközségnek, az oltár előtt álló „*Ikonsztás*“ ujjalakítására és diszítésére.

A kamenici uradalom eladva. A gróf *Karácsonyi*-féle kamenici uradalmat, a park és a kastély kivételével, a *Mitrovica-pétevárad*i házközösség vette meg, mely ez által az összes — *Mitrovica*ig terjedő — erdősegeknek birtokába jutott.

Rejtélyes gyilkosság. Özv. *Haverda* Boldizsárné, a nemrég elhalt dúsgazdag szabadkai ügyvéd neje e hó 19-én esti 7 óra felé *Deákné*

nevi lakójává lanul ment a midőn az ut uriasan öltözött és revolverre kapva elment kinek szive a benne *De* sógornőjét gy ugy a rendőr a legerélyese

Végzetes esantavéri leg elment *Szeles* csolni. Amint teli veder vi kicsuszott a ki nyomban kénytelen a megemlegotn

Moghal óbecsei korc latozó társas szerint elfaju gurszky öss korcsmából l felháborodva vissza, hogy a magasra e peft, épen annyira meg és csakhama máros iránt vánult.

Halálos éves magya előtt egy lé jöllehet az az orrát m vérmérgézés meghalt.

A bács tása. A fő földadósza vén értelm rehajtására rületén nyo séget szerv Szabadka, hatósági jo Szegeden a helyszinelé be és az pénzügyi s bizta meg.

Herr Ujvidék, II gyarország dája. *Tula*

Legfi folytonos Ujvidéken.

T. ol számhoz rendű táp tartalmaz

Tegnap

és e akar tirté mula féle min és a Mint és e min

Vezérkép Th. Gunt

Fel

nevi lakójával és ennek kis leányával gyanulatosan ment a szegedi szőlőjéből haza felé, midőn az ut mentén biciklije mellett álló, uriasan öltözött egyén hirtelen feléje ugrott és revolverrel mellbe lőtte, aztán biciklire kapva elmenekült. A szerencsétlen áldozat, kinek szíve alatt hatolt be a golyó, meghalt benne **Dengl Alajos** újvidéki főmérnök sógoranját gyászolja. Az ismeretlen tettes után úgy a rendőrség mint a csendőrség részéről a legerélyesebb nyomozás indult meg azonnal.

Végzetes husvétli loosolás. Ipacs Félix csantavéri legény husvét hétfőjén kora reggel elment Szeles Teréz csantavéri leányhoz loosolni. Amint a leányt a kuthoz vezette s a teli veder vizet reá önteni akarta, a veder kieszott a kezéből s az a leány fejére esett, ki nyomban elesett s még hosszabb ideig lesz kénytelen a husvétli loosolást megérezni s megemlegetni.

Meghalt az ijedségtől. Vrbasky Jásó óbecsei korezmáros korezmájában vígan mulatozó társaság volt együtt; a mulatság szokás szerint elfajult: két tagja, Szuboticski és Dsigurszky összeveszték, mire Szuboticskit a korezmából kitessékelték. Sz. efelett szörnyen felháborodva, haza futott és fejszével jött vissza, hogy bántalmazóin bosszút álljon. Mikor a magasra emelt fejszével a korezmába belépett, épen Vrbaskyval került szembe, aki annyira megijedt, hogy szó nélkül összerogyott és csakhamar meghalt. Az alig 34 éves korezmáros iránt városszerte nagy részvét nyilvánult.

Halálos légycsipés. Özvegy Ferenc 48 éves magyarkanizsai földmivest néhány nap előtt egy légy megcsipte az orrán. Özvegy, jöllehet az orra megduzzadt, nem engedte az orrát megoperálni, minek következtében vérmérgezést kapott és nagy kínok között meghalt.

A bácsmezei földadókataszter kiigazítása. A földadókataszter kiigazításáról és a földadószállék megállapításáról szóló új törvény értelmében foganatosítandó munkák végrehajtására a pénzügyminiszter az ország területén nyolc kataszteri helyszínelési főfelügyelőt szervezett. — **Bácsvármegyét**, valamint Szabadka, Zombor, Baja és Újvidék törvényhatósági joggal bíró városokat a miniszter a Szegeden állomásozó II. számú kir. kataszteri helyszínelési felügyelőség kerületébe osztotta be és az előadói teendőket Krix Lőrinc pénzügyi segédtitkárt, mint földnyilvántartót bízta meg.

"Hermes" Kereskedelmi Tudakozóda Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteludósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

Legfinomabb csemege-különlegességek, folytonos újdonságok **Wagner** testvéreknél Újvidéken.

T. olvasónk figyelmét felhívjuk mai számhoz mellékelt Ferromanganin elsőrendű tápláló- és erősítő szer ismertetését tartalmazó, illusztrált füzetre.

Nyilt-tér.

Tegnap márciusi ibolyát kerestünk,

és eközben alaposan meghűltünk. Persze, nem akartunk iskolába menni, de ezt az anyánk nem tűrte. „Most, az osztályozás előtt nem fogtok mulasztani”, mondta. Azután két skatulya Fay-féle valódi szodeni ásványpasztillát hozatott, minden gyerek 6 pasztillát kapott forró tojban és a többi úgy szopogattuk. És ma reggel? Mintha minden bajt elfajtak volna és mi frissek és egészségesek voltunk. Fay valódi szodeni minden a szakmába vágó üzletben és gyógyszerárban 1 korona 25 filléért kapható.

Vezérképviselet: Ausztria-Magyarországra: W. Th. Guntzert, Wien, IV. Gr. Neugasse, 17.

Felelős szerkesztő: Pap Sándor.

Laptulajdonos: Balla Árpád.

Igazgató: Zanbauer Ágoston.

Eladó.

Petőfi-utca 81. számú házamban egy vas **Kioszk** 20 m. hosszú, 4 m. széles, teljes hozzávalóval, összes gázfelszereléssel, 4 nagy gáz-ivlámpával együtt eladó. — **Kassovitz** szállítónál beraktározott 2 új **billard-asztal** olcsóért eladó.

Bővebbet **Fehér Imre**, pályavendéglősnél 2-2 Dáljan.

Gőztéglagyár.

Fraunhoffer, Marx és Schneider Újvidéken ajánlják legjobb minőségű és szép kivitelű: **fali-, gép-, kut-, lépcső-, kövezőtéglákat és cserepeket** stb. a **legolcsóbb napi árak** mellett.

Megrendelések alkalmával kérjük a nagyérdemű közönséget megbízottunkhoz, **Profuma Károly** urhoz (**3rinyi Jóna, ezelőtt Kigyó-utca 14. sz.) fordulni.** 4-5

Matkovits

szobafestő

és mázó

Rókus

KOSSUTH LAJOS-UTCA 45.

ÖRMÉNYTEPLOMHÁZ.

Pályázati hirdetmény.

Az újvidéki kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága 1200 korona évi, azaz 100 korona havi fizetéssel javadalmazott pénzbeszedő — végrehajtói állásra pályázatot hirdet.

Pályázótól kívánatik a magyar nyelv szóbeli és írásbeli, a német és szerb nyelv szóbeli tudása.

A megválasztott tartozik 600 korona óvadékot nyújtani.

Az állás a pénztár végleges átalakulásáig ideiglenesen lesz betöltve, a véglegesítés az országos munkásbetegsegélyező és balesetbiztosító pénztár jóváhagyásával történik.

Az állást a megválasztott 1909. évi május hó 1-én tartozik elfoglalni.

Okmányokkal felszerelt pályázati kérvények 1909. évi április hó 28-ig nyújtandók be a pénztár igazgatóságánál.

Az igazgatóság.

Eladó.

Attila-utca 3. számú ház

szabad kézből eladó.

Bővebbet ugyanott.

Kiadó ház.

Folyó évi május hó elsejétől kiadom házamat, mely kitűnő anyagból van építve, 4 lakószoba, zárt előszoba, igen szép konyha, két élel-kamra, pince, két kamara és az egyéb szükséges mellékhelyiségekből áll. A ház szép helyen, az almási templomnál a sarkon fekszik.

Özvegy **Zrnics Milica**

1-1

Újvidék, Almási-utca 16. sz.

Nem mind arany,
ami fénylik,

de mindaz, amit Dr. Oetker sütőporával, a 12 f., sütnék, omlós, jóízű és könnyen emészthető.

A háziasszonyok itélete szerint praktikusabb és előnyösebb, mint élesztő, vagy kovász.

Utasítási használatlall mindenütt kapható.

A korszakalkotó legújabb használati utmutató ingyen és bérmentve megküldetik, ha levelező lapon fordulunk

Dr. Oetker-hez, Baden-Wien,
Törzsház: Bielefeld.

KIADÓ.

II. Rákóczi-utca 15. sz. ház I. emeletén egy **szép utcai lakás f. május 1-től kiadó.**

Bővebbet nyujt **Osabay Henrik** a házban, vagy **Kron Károly** az újvidéki Népbankban.

9746. szám.

Kig. 1909.

Pályázati hirdetmény.

Újvidék szab. kir. város tanácsa az ujonnan megalkotott városi szervezeti szabályrendelet 286. §-a alapján az elhalálozás folytán megüresedett egyik irnoki állásra ezennel pályázatot hirdet.

Az állás évi 1.400 kor. fizetés, 2 egyenkénti 100—100 koronás ötödéves korpótlék és 420 kor. lakpénz élvezetével van egybekapcsolva.

Felhívjuk a pályázni óhajtokat, hogy az 1883. évi I. tc. 19. §-ában előirt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket 1909. évi május hó 5-ik napjának déli 12 órájáig a városi tanács iktatói hivatalában nyujtsák be.

Újvidék szab. kir. város tanácsának 1909. évi április hó 17-én tartott üléséből.

Dr. Demetrowits Vladimir
polgármester.

1-2

Eladási hirdetmény.

Vb. Lehrner Lipót újvidéki esődtömegéhez tartozó csődleltár 1-368 és 370-636 tételei alatt felvett 9478 kor. 55 fill. beszerzési 4523 kor. 45 fill. becsértékű férfi és női divatcikkek a csődleltár 640 tétele alatt felvett, 870 kor. beszerzési és 350 kor. becsértékű nikkell állvány tartozékaival és a 641 tétel alatt felvett 7000 kor. beszerzési és 1500 kor. becsértékű üzleti berendezés a csőd bíróság határozata folytán ajánlati verseny útján eladtnak. Az ajánlatok zárt lepecsételt borítékban f. évi április 28-ának d. u. 5. órájáig Újvidéken az alulírott tömeggondnoknál adandók be. Az ideiglenes csődválasztmány a beérkezett ajánlatok felett nyomban határoz és fentartja magának azt a jogot valamennyi ajánlatot visszautasítani, esetleg a ajánlattevők között szóbeli versenyt tartani. A csődválasztmány az árak mennyiségéért és minőségéért nem szavatol. Vevő tartozik az árakat azonnal átvenni, a vételárát, valamint a III. fuku vételi illetéket azonnal készpénzben lefizetni.

Az ajánlatok az 1-368, 370-636 tételek alatt felvett árakra, a 640 tétel alatt felvett nikkell állványra és a 641 tétel alatt leltározott üzleti berendezésre külön-külön teendők meg és a becsár 10% bánatpénz gyanánt melléklendő. A leltár és áruraktár alulírott tömeggondnoknál bármikor megtekinthető.

Újvidék, 1909. évi április hó 16.

Dr. Wagner Vilmos
tömeggondnok.

VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK

az 1909. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
elégendő, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 K.-ért, szintugy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamgarnt stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár.

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előny, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentősek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Aki azt akarja,

hogy olcsó árért pontos és jól járó órája legyen, az forduljon teljes bizalommal

FISCHER M. mű-óráshoz
II. Rákóczi Ferenc-utca 20.

Vidéki órák
részére előnyös árért
dolgozom.

Betűs gyűrű 1.80.

FÉLIX GYÓGYFÜRDŐ.

Téli és nyári gyógyhely NAGYVÁRAD mellett.

Európa leggazdagabb forró kén-szóforrása, a víz hőfoka 50° Celcius. Gyógyjavallat fürdő alakjában, csúsz (reuma) és köszvény ellen. Női betegségeknek, idült méh és petefészkek gyuladások, méhgyulladás, medencebéli sejtiszóvetlob és izzadmányoknál. Ivógyógy-mód alakjában, idült gyomorbántalmaknál, makacs székrekedésnél, máj- és epehó-lyag betegségeinél, sárgaság és epekőveknél meglepő gyógyhatás; tüdő-, kád-, mór-, szén-sav-, iszap-fürdők. 1908. évben 8600 állandó fürdővendég. Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 250 kényelmes lakó szoba, kitűnő vendéglők, jutányos ételárak.

Állandó elsőrendű olgánzeno. — Vasárnaponként katouazeno,

tennis pálya, gondozott sétautak, 200 holdas park.

Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta.

Kurtaksa és zenedij nincs.

Pósta, távirda, interurbán telefon.

Prospektust küld az Igazgatóság.

5-13

MEGHIVÓ.

Az Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság

1909. évi május hó 9-én délelőtt 10^{1/2} órakor

az intézet új helyiségeiben Kossuth Lajos-utca 52. szám alatt

RENDKIVÜLI KÖZGYŰLÉST

tart, melyre a részvényes urakat tisztelettel meghívjuk.*

NAPIREND:

1. Jelentés a felemelt részvénytőke sikeresen eszközölt jegyzéséről.
2. Indítvány a részvénytőke felemelése folytán szükségessé vált alapszabály módosítása iránt.
3. Esetleges indítványok.

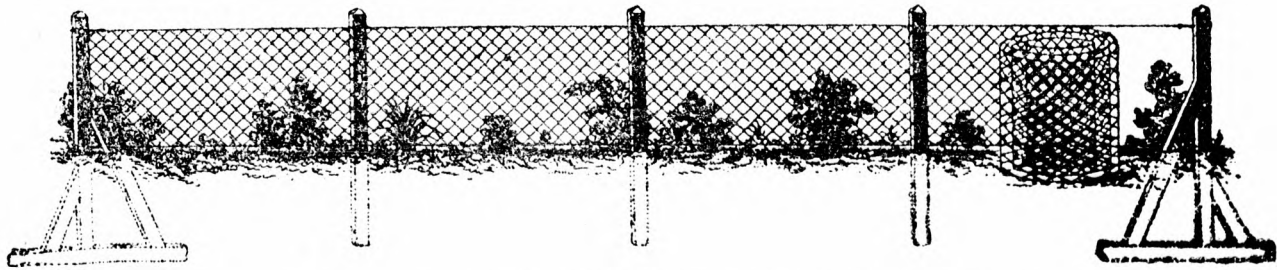
AZ IPAR- ÉS KERESKEDELMI TAKARÉKPÉNZTÁR Részvénytársaság Igazgatósága.

*) Az alapszabályok 12. §-a szerint a közgyűlésen azon részvényesek vehetnek részt, akik a közgyűlés megtartása előtt részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel és esetleges meghatalmazással együtt a társaság pénztáránál Ujvidéken legalább 8 nappal a közgyűlés napja előtt. erről szóló megfelelő elismervény ellenében letéteményezik.

OLCSÓ SODRONYKERITÉS!

Sodronygépfonatok vas- és horganyzott sodronyból,
a sodrony vastagsága és fonatúrbőség szerint négyszögméterenként

30 fillértől feljebb K. 1:20-ig.

WITZ FERENCZ,

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

sodrony-szövet-, fonat-, rács-, matracz- és szitaárú-gyár

UJVIDÉK Buzatér 15.

Képes árjegyzék és költségelőirányzatok ingyen és bérmentve.

Szolid, gyors és pontos kiszolgálás!